

Otvorená výzva najvyšším predstaviteľom ECAV na Slovensku

LUTHERUS

Príloha týždenníka evanjelikov a. v.

13. október 2021

Obroda ECAV je nevyhnutná

Milí bratia a sestry, dovoľte mi, aby som sa vám ako radový člen našej ECAV úprimne prihovril a predstavil vám svoj návrh, ako prispieť k riešeniu problémov v našej cirkvi a k jej obrode v súčasnom období. Som si vedomý, že tento príspevok je rozsiahlejší, ako bývajú zvyčajne zverejňované názory v našich cirkevných médiách. Pri zložitostiach doby sa však nedá všetko napísať jednou vetou, lebo by sme nepochopili komplexnosť všetkých vzťahov. Čítať tento príspevok sa nedá medzi reklamami pri televíznych seriáloch, treba si naň urobiť trochu času, čítať ho s pochopením a porozumením a hlavne s Božím pokojom na duši. S takouto nádejou ponúkam svoje myšlienky, postoje a návrhy vedúce k potrebnej obrode našej ECAV.

Nebojme sa spoločne pomenovať problém

Nechcem sa len tak z diaľky nemohúce prizeriť, ako nám klesá počet členov ECAV, čo určite potvrdia výsledky tohtoročného sčítania ľudí. A nechcem sa ani nečinne prizeriť a dávať hlavu do piesku pred ďalšími vážnymi skutočnosťami, ktoré limitujú rozvoj našej cirkvi.

Preto si dovoľujem osloviť čo najširšiu evanjelickú verejnosť a dôrazne povedať: Bratia a sestry, zastavme sa, lebo takto to ďalej nejde! Nebojme sa spoločne pomenovať problémy, ale začnime ich aj riešiť, lebo sme cirkevné a kresťanské spoločenstvo, od ktorého to náš Ježiš Kristus očakáva. Veď tento svet sme nestvorili my, ľudia, ale náš Stvoriteľ. Vieme, že sa rodíme do Božieho sveta poznačeného dedičným hriechom, ale aj tak sa musíme snažiť ho humanizovať, no nie tou racionálnou ľudskou etikou, ale Božou etikou, ktorá nám už celé stáročia dáva návod, ako máme žiť, aby náš život bol zmysluplný a plnohodnotný. Je preto našou povinnosťou náš pozemský svet humanizovať Božou láskou a našu evanjelickú cirkev obracať oveľa viac k Bohu ako k pomínutelným hodnotám sekulárneho sveta.

„Nám nemôže byť ľahostajné ani postavenie neveriacich ľudí, lebo aj oni sú súčasťou tohto sveta, aj na nich svieti slnko a prší dážď od nášho Stvoriteľa.“

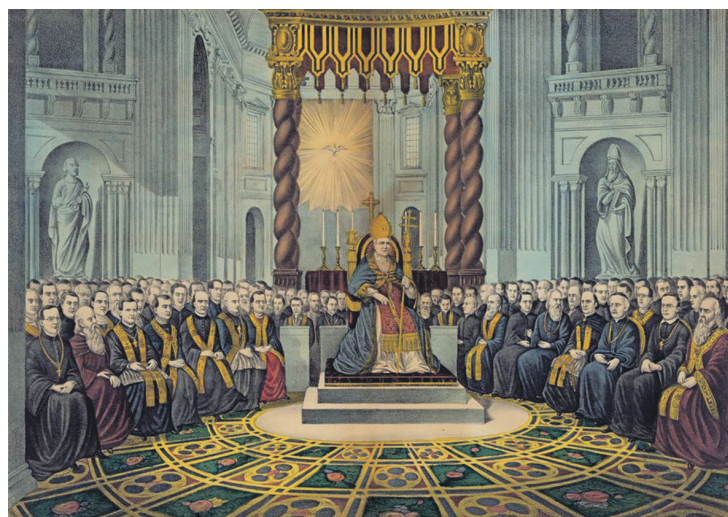
Ak si položíme, bratia a sestry, otázku, aké miesto a akú úlohu má zohrávať naša ECAV v najbližších rokoch 21. storočia, musíme si predovšetkým priznať aj reálny a pravdivý stav našej spoločnosti, ale aj stav našej ECAV.

Prečo má význam robiť si pravdivý obraz aj o spoločnosti, v ktorej žijeme a ktorej sme súčasťou? Nuž preto, že cirkev sa nemôže vyhnúť súžitiu so štátom a riešeniu problémov, ktoré či chceme, alebo nechceme, majú dopad aj na každodenný život členov našej cirkvi, ale aj na život ostatných kresťanov v spoločnosti. A nielen to, nám nemôže byť ľahostajné ani postavenie neveriacich ľudí, lebo

aj oni sú súčasťou tohto sveta, aj na nich svieti slnko a prší dážď od nášho Stvoriteľa. Vzniká zároveň otázka: Má naša cirkev právo a potrebu vôbec vstupovať do problémov štátu, v ktorom platia iné etické normy, ako sú tie v našom evanjelickom spoločenstve? Priznáme si, bratia a sestry, že aj naša ECAV má svoje vlastné problémy, že aj ona je v kríze a rozhodne ich hlavným dôvodom nie je Covid-19? Vieme a chceme tieto naše problémy pomenovať a zároveň ich aj riešiť?

„Niekedy akoby sme zabúdali, že v evanjelickej cirkvi nepoznáme také učenie, ako majú bratia katolíci – o neomylnosti pápeža.“

Tieto nastolené problémy nevyriešime inak, len ak budeme k sebe úprimní a pravdiví. Ale toho sa nebojme – lebo pravda nás oslobodí. Aj naša cirkev musí prejsť svojou kalváriou. Budeme si musieť spoločne priznať pochybenia, hriechy, budeme si musieť priznať, že sme sa často nesprávali k sebe úprimne, ale neraz aj v hneve, aj vypočítavo, aj skrivodlivo, aj so srdom v srdci, aj sme neraz zabúdali na to večné a nemenné: „Miluj blížneho svojho ako seba samého“ – a už vôbec sme nekonali v duchu biblického

„miluj aj svojho nepriateľa“. Ale akíže sme my v cirkvi nepriatelia, pokiaľ dodržiavame vieroučné Božie pravdy? Ved' sa nepripodobňujeme svet, ktorý každú kritiku na seba vníma ako vypovedanie svetovej vojny. V našej cirkvi nikdy nemal pravdu vždy iba jeden človek či nejaká jedna skupina, lebo čo je ozajstná pravda, to vie iba náš Stvoriteľ. Hľadáme pravdu vždy spoločne a dajme preto priestor Duchu Svätému, aby nám ju ukazoval. Nesvárm sa, neurážajme sa pre odlišnosti názorov, pre kritiku, ved' nám často pomáha lepšie riadiť chod vecí. Niekedy akoby sme zabúdali, že v evanjelickej cirkvi nepoznáme také učenie, ako majú bratia katolíci – o neomylnosti pápeža. V našej cirkvi sme všetci omylní, ale vieme, že aj všetci, ktorí majú veľkú vieru, budú zo svojich omylov a hriechov omilostení.

Dbajme však, aby sme sa pri hľadaní pravdy nedopúšťali hriechu

Náš Boh nám pravdu dopraje poznať, ak ju hľadáme úprimne a s láskou v srdci, ale hriech neznáša. A už vôbec nie „hriech v Jeho mene“. Koľkokrát sa to už v cirkvi stalo: zakrývať sa Bohom za naše ľudské hriechy, za naše zlyhania, za naše ľudské slabosti. Preto keď chceme hľadať pravdu aj o súčasnom stave našej cirkvi a chceme jej pomôcť, nesmieme sa pri tom dopustiť konaní, ktoré by boli hriechy. Nik z cirkevných predstaviteľov – ani seniori, ani biskupi – nemajú právo pri hľadaní pravdy povedať: S tebou si za jeden stôl nesadnem, lebo si ma kritizoval. Také postoje sú zo sekulárneho sveta a my nesmieme preberať tieto praktiky, lebo si takto sami sebe vystavujeme vizitku, že z Ježišovho kázania na vrchu sme si osvojili veľmi málo. A to si žiadny cirkevný predstaviteľ nemôže dovoliť.

„Cirkev, to sú predovšetkým cirkevné zbory a radoví členovia cirkvi – a na to sa v poslednom čase zabúda.“

Ak si chcem dovoliť popísať krízu v našej spoločnosti aj v našej cirkvi, viem, že môj pohľad na vec nemusí byť pre všetkých prijateľný a že niekto vidí veci inak. Nechcem sa pri tom ani nikoho dotknúť, ani byť osobný, ale ak sa niekto uvidí v určitých konaniach alebo skutkoch, tak je to len kvôli mojej snahe napomôcť našej cirkvi posunúť sa ďalej. Ak aj budem zdieľať prípadnú kritiku za svoje postoje a návrhy riešenia, rád ich podstúpim, ak to pomôže obrodíť život v našej cirkvi. Ako som už uviedol, chcem dokument, ktorý som pripravil, najprv predstaviť na verejnú diskusiu a následne ako podklad na rokovanie s predstaviteľmi ECAV.

Chcem teda vyzvať celé cirkevné spoločenstvo, ordinovaných aj neordinovaných členov na celocirkevnú diskusiu. Ten, kto by tvrdil, že diskusiu takého charakteru

nepotrebujeme, pretože sa veci riešia v Zbore biskupov, na Generálnom presbyterstve či na Synode, tak sa veľmi mylí. Cirkev, to nie sú iba uvedené cirkevné orgány a ich predstavitelia. Cirkev, to sú predovšetkým cirkevné zbory a radoví členovia cirkvi – a na to sa v poslednom čase zabúda.

Pri riešení krízy v našej ECAV však všetci majme pred očami nášho osobného Boha, ktorý vidí naše konania, ktorý počuje, čo hovoríme, ktorý pozná, či sú naše úmysly úprimné, alebo neúprimné. Keďže vieme, že náš Boh je láska, musíme prijať svoju hriešnosť, ale zároveň aj nádej, aby sme si v cirkvi vedeli nájsť cestu k sebe a k Bohu. V súčasnom období naša cirkev potrebuje ako soľ silné osobnosti, schopných, múdrych a statočných predstaviteľov z radov ordinovaných aj neordinovaných členov cirkvi. Potrebujeme mať na čele osobnosti, ktoré si dokážu priznať pochybenia, ktoré sa vedú za svoje chyby ospravedlniť a zlé rozhodnutia nahradiť dobrými, zlé zákony nahradiť dobrými, zlé postoje lepšími. V súčasnosti nám žiadne cirkevné politikárčenie nepomôže – ani vo vedení cirkvi, ani v cirkevných zborech. Naším vzorom pri riešení krízy nech je Ježiš Kristus, ktorého musíme nasledovať nie slovami, ale skutkami – a potom sa snaha o obrodu našej ECAV určite podarí.

Kríza spoločnosti

Milí bratia a sestry, pri snahe obrodíť našu cirkev sa nevyhneme realite, tomu, v akom spoločenstve dnes pôsobí naša cirkev. Pripustím, že niektorým sa dnešná doba môže páčiť, najmä tým mladým, lebo je to doba štvrtej priemyselnej revolúcie – doba umelej inteligencie, robotizácie, digitalizácie, nových informačných systémov. Tieto výdobytky vedy a techniky zastaviť nemôžeme, ale na druhej strane musíme pripustiť, že nové, úžasné zázraky techniky a vedy vedú byť dobrým sluhom, ale aj zlým pánom. Pokiaľ humánne slúžia ľudskej spoločnosti a pomáhajú jej v lepšom a kvalitnejšom živote, tak to môžeme iba privítať. Ak sa výdobytky ľudského umu postavujú proti záujmom ľudstva a slúžia iba určitej skupine ľudí, nebodaj na ovládnutie tých druhých ľudí, tak sme na zlej ceste. Či si to pripúšťame, alebo nie, musíme vnímať dnešnú spoločnosť aj inak ako iba cez internet a naše mobily. Mení sa nám epocha doby, a to najzásadnejším spôsobom po druhej svetovej vojne.

„Demokracia ničí sama seba, keď zneužíva svoje právo na slobodu a rovnosť, keď občanov učí zamieňať drzosť za právo, bezprávie za slobodu a anarchiu za pokrok.“

Zažívame takpovediac v priamom prenose hlbokú krízu západnej civilizácie a jej základných hodnôt, na ktorých stojí, a to krízu demokracie, krízu práva a, musíme to pripustiť, aj krízu kresťanstva. Zažíva to celá Európa a zažíva to veľmi citeľne aj Slovensko. Súvisí to aj s tým, že všetky procesy – hospodárske, finančné, bankové, podnikateľské, sociálne, ochrany životného prostredia, rodinné, kultúrne – sú veľmi globalizované a niekedy máme dojem, že tie malé národy, malé štáty nemôžu nič zásadne ovplyvniť. Obrovská sila svetového priemyslu, ktorá dodáva na náš trh stále nové a nové výrobky, môže fungovať iba preto, že my spotrebiteľia ich stále kupujeme. Kupujeme aj to, čo nepotrebujeme, ale chceme byť „in“. Avšak príchodom Covidu-19, ktorý iba poodhalil a akceleroval nahromadené problémy, sa ukazuje, že aj globalizácia má svoje limity rozvoja, aj neustála tvorba zisku výrobcov má svoje limity, aj moderný kapitalizmus má svoje limity, aj všadeprítomná ideológia neoliberalizmu má svoje limity.

Začíname žiť v permanentných krízach

Demokracia ako forma vlády, známa už 2 500 rokov z gréckych Atén, ukazuje, že je veľmi chúlостivá na zlé zaobchádzanie s ňou. Pamätajme na zdvihnutý prst starovekého Sokrata, ktorý povedal: „Demokracia ničí sama seba, keď zneužíva svoje právo na slobodu a rovnosť, keď občanov učí zamieňať drzosť za právo, bezprávie za slobodu a anarchiu za pokrok.“ Aj veľký grécky filozof Aristoteles sa obával demokracie, keď sa väčšinového rozhodovania zmocní „luza“. Obával sa, že takáto demokracia sa zmení na tyranii. No poznáme aj výrok W. Churchilla: „Demokracia nie je najlepšie zriadenie, ale nič lepšie nemáme.“ Takže aby demokracia, a to aj u nás, dobre fungovala, musíme ju stále korigovať, naprávať, a ak by chcela ujsť k totalite, tak ju treba vracat z kratšej cesty späť. To si však vyžaduje skúsených, schopných a mravných politikov, ktorí nepripustia zmenu demokracie na autokraciu alebo nebodaj tyranii.

Zažívame aj veľkú krízu práva, keď Ústava už prestáva byť garanciou slobody, rovnosti občanov, garantom ich prirodzených ľudských práv. Prestáva platiť prezumpcia nevinu, začínajú sa pripravovať skutkové podstaty „myšlienkových“ trestných činov, keď ľudia obmedzovaním svojich práv prichádzajú o slobodu prejavu, a najmä o svoju dôstojnosť a pocit potrebnosti pre spoločnosť.

„Schopní a inteligentní ľudia nechcú ísť do politiky, lebo by sa okamžite stali objektom urážok a atakov od ľudí, ktorí im nesiahajú ani po členky.“

Zažívame krízu kultúry, keď naše stáročné úžasné kultúrne tradície sú ponechané v úzadí a nahrádzajú ich televízne plytké a často úbohé reality šou a rôzne televízne

seriály. Pomaly prestávame žiť svoje životy a žijeme životy seriálových hrdinov. Zažívame aj krízu médií, i keď mnohé zažívajú eufóriu dôležitosti z ovplyvňovania vecí verejných, ale v konečnom dôsledku ide o krízu médií, ktorých hlavnou úlohou je podávať objektívne a pravdivé informácie a nie pracovať pre politikov alebo presadzovať záujmy svojich zamestnávateľov. Prežívame krízu rodiny, krízu manželstva ako zväzku muža a ženy, keď sa spoločnosti ponúkajú iné modely rodiny, ako sú tie naše, biblické. Prežívame obdobie, keď aj pod vplyvom pandémie, ale nielen jej, sa v našej spoločnosti rozširuje chudoba, zväčšuje sa sociálna nerovnosť, keď bohatí bohatnú a chudobní ešte viac chudobnejú. Ved' dnes je na Slovensku ohrozených chudobou vyše 870 000 ľudí. Prežívame problémy s edukáciou mladých ľudí v školách, prežívame nemalé problémy so zdravotnou starostlivosťou o ľudí, ktoré Covid-19 iba znásobuje, prežívame problémy s potravinovou sebestačnosťou aj s ochranou nášho životného prostredia. Schopní a inteligentní ľudia nechcú ísť do politiky, lebo by sa okamžite stali objektom urážok a atakov od ľudí, ktorí im nesiahajú ani po členky.

Predovšetkým však prežívame krízu vzťahov medzi ľuďmi

Veľkú vinu tu prikladám našim politikom. Nedá sa to povedať inak, iba tak, aká je realita: politické prostredie nám doslova „zdivočilo“ a prenieslo sa to do celej spoločnosti. Z politického oponenta robíme životného nepriateľa a vyhlasujeme mu vojnu na život a na smrť. Cieľom politikov prestáva byť dobro občanov, ale ich cieľom je snaha zahryznúť si do toho mýtického politického jablka poznania, okúsiť tú emóciu moci a ovládania ľudí, a to aj za cenu, že vedia, že padnú do hriechu. Demokraciu však nemôžeme rozvíjať bez korektnej diskusie, ale my už pomaly nevieme ani slušne diskutovať. Súhlasím s tým, aby rôzne hoaxy, vulgárnosti a oplzlosti boli zo sociálnych sietí vymazané. Nemôžeme však vypínať tých, ktorí slušným spôsobom kritizujú dianie v spoločnosti, lebo to údajne odporuje „komunitným pravidlám“. No kto tieto pravidlá prijal, ako sa verejnosť o nich dozvie a kto sú tie anonymné osoby, ktoré majú právo vypínať aj slušne prezentované ľudské názory, to nevieme – a to tu ešte nebolo. Na morálne diery dávame technické záplaty.

„Opravdivý kresťan sa zaoberá aj politikou, aj hospodárstvom, pretože všetko nehumánne, nedôstojné, beštiálne a nespravodlivé treba z poriadkov sveta odstraňovať.“

Agresia medzi ľuďmi je veľmi silná, slušný človek je často vnímaný ako slaboch, spoločnosť sa polarizuje na dobrých

a zlých, zodpovedných a nezodpovedných. Ale, bratia a sestry, to všetko tu už bolo. Starí Rimania veľmi dobre poznali tento štýl riadenia štátu: „Rozdeľuj a panuj.“ V každej dobe, ale najmä v tejto dobe plnej kríz, musia byť politici veľmi zodpovední voči ľuďom. Niekedy sa mi zdá, akoby si naši politickí predstavitelia, poslanci a ďalšie elity sprivatizovali štát a myslia si, že „štát sme my“. Úplne zabúdajú na občanov, od ktorých pochádza všetka moc. A niektorým politikom dokonca prekáža, keď im to občania pripomínajú. Toto všetko je potrebné zmeniť, pretože materiálny svet nás za posledné roky neskutočne valcuje. Veľakrát sa vytesňuje z našich životov náš Stvoriteľ, náš Spasiteľ Pán Ježiš Kristus, a ľudia sa klaňajú „bohom“ materiálneho sveta. Zabúdame, že sme aj spirituálne a duchovné stvorenstvo a musíme oveľa viac hľadať hodnoty života nie v materiálnom svete, ale v tom duchovnom. A prečo? Nuž preto, aby sme vôbec prežili. A preto, že nás Boh stvoril aj ako duchovné osoby.

Bratia a sestry, úmyselne upriamujem pozornosť na vážne krízy v sekulárnych spoločnostiach, pretože tieto sa pod vplyvom Covidu-19 kumulujú a veľmi sťažujú život bežným ľuďom.

Tak ako ja, zrejme aj vy by ste očakávali, že ľudí v tomto období podrží aspoň kresťanská cirkev. Nechcem hovoriť o našich bratských kresťanských cirkvách, treba sa nám zamerať na to, ako na toto spoločenské dianie reaguje naša ECAV na Slovensku. Avšak ešte predtým si vyhodnotíme, či má naša cirkev vôbec právo reagovať na spoločenské krízy sekulárneho sveta, alebo toto právo nemá.

Všetci poznáme Lutherovo učenie o dvoch ríšach, a to o ríši Božej a ríši svetskej

Keďže kresťanstvo má svojimi biblickými pravdami stanovenú vyššiu etiku vzťahov medzi svojimi členmi, ako je etika a morálka v ríši svetskej, lebo tú tvoria kresťania, ale aj neveriaci, treba tieto skutočnosti zohľadňovať. Luther nikdy nežiadal, aby svetská ríša bola úplne kresťanská, lebo to by bol klerikalizmus. To však neznamená, že by svetská ríša nemala byť humánna, sociálne spravodlivá a snažiaca

sa o dobro pre svojich občanov. Lutherovi bolo jasné, že podľa etiky, ktorú Pán Ježiš Kristus učil ľudí vo svojej kázni na vrchu blahoslavenstiev, sa nedá riadiť svet, predsa je nutné, aby aj svetské zákony pod vplyvom Kristovho evanjelia humanizovali svet. Skutočné kresťanstvo teda nemôže mať záujem len o odstraňovanie individuálnych hriechov, o znižovanie moci diabla v duchovnej oblasti, ale musí napomáhať aj k odstraňovaniu sociálnych hriechov vo svete a prejavov moci diabla v sekulárnej oblasti. Prečo to má cirkev robiť? Nuž, predovšetkým preto, lebo veríme, že svet je Božím dielom. Cirkev sa teda nemá zmocňovať sveta ani vlády nad svetom, ale kresťania majú svetu pomôcť zbaviť ho biedy, utrpenia, vojen, nespravodlivosti – proste, humanizovať ho aj napriek tomu, že pravá otčina kresťana nie je tu, na zemi, ale na nebesiach. Luther si teda nepredstavoval kresťana ako človeka zahľadeného iba do neba. Opravdivý kresťan sa zaoberá aj politikou, aj hospodárstvom, pretože všetko nehumánne, nedôstojné, beštiálne a nespravodlivé treba z poriadkov sveta odstraňovať.

„Pasivitu nepokladám za kresťanský postoj, takto sa v minulosti nesprávali ani Štúr, ani Štefánik či Dubček, ale ak bolo treba, stáli na čele diania. Nečakali, kto iný vyrieši boj Slovákov za hodnoty.“

Pamätajme teda, bratia a sestry, že svet je Boží, a to aj po jeho páde do hriechu. Boh ho stále miluje a hľadá dobro a chce ho aj od nás. Preto je našou kresťanskou povinnosťou odnímať svet diablovej a vracieť ho Bohu. Tak ako to robil Martin Luther, Albert Schweitzer, matka Tereza či Martin Luther King, ktorí ako silne veriaci kresťania menili a poľudšťovali sekulárny svet.

Preto som v úvode tohto príspevku úmyselne tak široko rozvádzal, koľko je nahromadených problémov vo svete a aj u nás, na Slovensku. Očakávam, stále očakávam, že naša ECAV na to zareaguje, že sa nebude prizerať, ako sa ľudia trápia, ako sa rozmáha chudoba, ako ľudia strácajú svoju dôstojnosť. Ale naša cirkev mlčí. Tak silno mlčí, že je to až počuť. Vzhľadom na to, čo som uviedol o Lutherovi, už dávno mala mať naša cirkev politikom vedieť, že prekračujú hranice slušnosti a spravodlivosti, že sa porušuje legislatíva, že naša politika prestáva byť sociálna, že sa začínajú objavovať prvky nedemokratického riadenia spoločnosti. Nemám však na mysli uvedenie nejakého statusu na webovej stránke ECAV, o ktorom prakticky nik nevie. Mám na mysli, že predstavitelia ECAV by mali nielen písomne osloviť prezidentku, predsedu vlády či predsedu parlamentu, ale že ich aj osobne navštívia a že ich upozornia, aké to môže mať následky na deštrukciu spoločnosti.

„... aj bezmedzná láska má svoje limity. Láska k nepriateľom platí v individuálnej etike kresťana. Ale ak ide o veci spoločnosti, kde je mnoho hriechu, treba sa riadiť polovičnou láskou, ktorá už pozná popri láske aj spravodlivosť a tvrdosť zákona, nielen odpúšťanie evanjelia.“

To sme už zabudli na Hitlera, keď kresťania len tak vlašne vyslovovali výhrady voči jeho začínajúcim politickým praktikám? A keď už bolo neskoro, tak okrem mnohých iných zomierali v koncentračných táboroch a na popraviskách aj samotní kresťanskí kňazi. To chceme opäť zažiť? Už dávno mala aj Ekumenická rada cirkví v SR prijať spoločné vyhlásenie k predstaviteľom štátu, už dávno sme mali počuť výhrady a apel Svetovej rady cirkví. Alebo stále len čakáme, ako zareaguje katolícky pápež a my sa potom nejako pridáme? To sme stratili odvahu byť nositeľmi svetla pre ľudí, byť hlasom volajúcim na púšti, byť nádejou pre tých, ktorí si už sami nevedia pomôcť a nemá sa ich kto zastáť? Takúto pasivitu nepokladám za kresťanský postoj, takto sa v minulosti nesprávali ani Štúr, ani Štefánik či Dubček, ale ak bolo treba, stáli na čele diania. Nečakali, kto iný vyrieši boj Slovákov za hodnoty, ktoré sú všeludské, humánne a spravodlivé.

Evanjelická cirkev a. v. na Slovensku potrebuje svoje osobnosti dneška

Potrebuje svojich vodcov ordinovaných aj neordinovaných, a to práve teraz, nie potom, keď nás svetový vývoj všetkých prealcuje.

Snáď nám nezbavujú ruky obavy, aby sme nič nevyčítali štátu, lebo nám štát nebodaj zastaví štátne príspevky,

ktoré teraz dostávame? Tadiaľto pre cirkev cesta nevedie a tadiaľto pre nás nevedie ani cesta do kráľovstva nebeského. Pán Ježiš Kristus bol nesmierne tolerantný, milosrdný, chápací ľudskú malosť, ale keď bolo priveľa zloby, tak zasiahol – a prísne zasiahol. Veď celý náš svet je jeden chrám Boží, lebo všetko, čo je stvorené, je dielom Božím a my sme tu iba dočasní nájomníci. Ale proti tomu, kto Boží chrám poškodzuje a ničí, treba v Božom mene zasiahnuť. Pritom nesmieme zabúdať na význam Božieho prikázania: „Miluj blížneho svojho ako seba samého“, k čomu Pán Ježiš Kristus pridáva: „... miluj aj svojho nepriateľa.“ Je to úžasný, unikátny a nenahraditeľný návod na riešenie medziludských vzťahov a konfliktov, ale Luther tiež hovorí: „... aj bezmedzná láska má svoje limity. Láska k nepriateľom platí v individuálnej etike kresťana. Ale ak ide o veci spoločnosti, kde je mnoho hriechu, treba sa riadiť polovičnou láskou, ktorá už pozná popri láske aj spravodlivosť a tvrdosť zákona, nielen odpúšťanie evanjelia.“

„Naši farári vedia o mnohom, čo sa im na dnešnej cirkvi nepáči, ale mlčia. Mlčia tam, kde by mali hovoriť.“

Takže neplatí postoj L. N. Tolstého, že kresťan sa v nijakom prípade nemá vrchnosti protiviť. Platí postoj M. Luthera: „Malého tyrana treba ešte znášať, ale proti veľkému tyranovi sa treba postaviť.“ Tým vlastne Luther pripúšťal aj pre kresťanov právo na odpor alebo sebaobranu vyjadrenú slovami: „Ak sa cisár notoricky dopúšťa násilností, niet rozdielu medzi ním a vrahom a pripúšťa sa právo na odpor. Keď už nefunguje magistrát, potom je ľud magistrátom.“ Takže bojujme aj v cirkvi za spravodlivý a humánny sekulárny svet! Lebo ak sa cirkev nepostaví za tých najslabších v spoločnosti, tak si v konečnom dôsledku vyslúžime skôr diablov gulag, a nie kráľovstvo nebeské. To musí robiť naša cirkev nielen teraz, to mala robiť aj v minulosti a mala by to robiť určite aj v budúcnosti! Len tak si vybuduje rešpekt v spoločnosti a bude nositeľom etiky a svetla v mrákotách času.

„Začali sme sa v cirkvi deliť na akúsi koalíciu a opozíciu, čo je v cirkvi neprípustné, pretože my všetci musíme vytvárať jednotnú koalíciu na čele s Pánom Ježišom Kristom.“

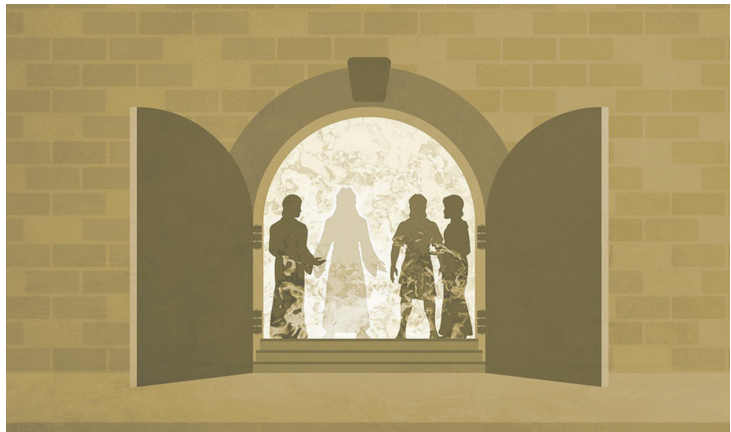
Bratia a sestry, musíme sa vysporiadať aj s otázkou, či má naša ECAV pri kríze, ktorú sama prežíva, morálne právo kritizovať predstaviteľov sekulárneho štátu, že nie vždy vládnu demokraticky, že sa prijímajú aj nekvalitné zákony, že mnohých ľudí vytesňujú na okraj spoločnosti, že sa rozkráda majetok štátu, že sa viac politikárči, ako pomáha ľuďom, že sa manipuluje s informáciami, že sú prenasledovaní politickí oponenti a kritici. Veď v našej ECAV sa často dejú podobné veci. A práve kvôli takýmto konaniam prežíva aj naša cirkev hlbokú krízu. Nie je to náhodou tak, že predstavitelia cirkvi nevyčítajú štátnym predstaviteľom uvedené nedostatky len preto, lebo sa boja odpovede v zmysle: Čo nás kritizujete, veď vo vašej cirkvi je to to isté!

Ako riešiť krízu v ECAV?

Bratia a sestry, v čom teda spočíva súčasná základná príčina krízy v našej ECAV? Predovšetkým v tom, že sa uzatvárame pri riešení reálnych problémov pred širokou cirkevnou verejnosťou, pred vlastnými členmi v cirkevných zboroch. Nepočúvame ich hlasy, lebo máme dojem, že ich zástupcovia v Synode a Generálnom presbyterstve vyriešia problémy aj bez poznania názorov členov cirkvi. Presne tak ako štát, aj cirkev začína žiť vo dvoch bublinách. Jednou je vedenie cirkvi, Generálne presbyterstvo a Synoda a druhou sú členovia cirkvi. Od nich sa v poslednom čase viac-menej iba požaduje, aby platili príspevky do ústredia cirkvi, ktorá si už s ich prerozdeľovaním poradí sama.

„Členovia cirkevných zborov už odmietajú zúčastňovať sa na voľbách, ktorých výsledok je dopredu daný určitou názorovou skupinou cirkvi.“

Poznám mnohých farárov pôsobiacich v našich cirkevných zboroch ako veľmi vzdelaných, múdrych a organizačne schopných, ale celkovo mi kňazský stav pripadá málo aktívni, nereagujúci na konkrétne problémy v spoločnosti a cirkvi. Naši farári vedia o mnohom, čo sa im na dnešnej cirkvi nepáči, ale mlčia. Mlčia tam, kde by mali hovoriť. Nechávajú hovoriť radšej neordinovaných, aby sa nebodaj nedostali do zlého svetla u svojich nadriadených. Na seniorálnych poradách naši farári neotvárajú témy, ktoré sú spoločensky a cirkevne horúce, aby sa možno nepopálili a neohrozovali svoju, aj tak malú finančnú odmenu, ktorú im môžu priliepiť alebo pohoršiť ich cirkevní nadriadení. Ak sa mýlim, tak sa našim duchovným vodcom v cirkevných zboroch ospravedlňujem; ale ak sa nemýlim, kto sa ospravedlní radovým členom cirkvi za stav našej ECAV na Slovensku? Našej cirkvi akoby prestalo záležať na tom, že jej členovia odchádzajú z cirkvi, že sú pasívni, že im člen-

stvo v cirkvi prestalo robiť radosť. Neskúma sa, prečo sa na voľbách najvyšších cirkevných predstaviteľov zúčastňuje tak nedôstojne málo členov cirkvi – vôbec to nie je problémom Covidu-19. Členovia cirkvi neustále počúvajú o svároch, o zlom hospodárení s majetkom cirkvi, o porušovaní cirkevných zákonov, o disciplinárnom stíhaní kritikov vedenia cirkvi, o vyvolávaní strachu medzi duchovnými a podobne. Začali sme sa v cirkvi deliť na akúsi koalíciu a opozíciu, čo je v cirkvi neprípustné, pretože my všetci musíme vytvárať jednotnú koalíciu na čele s Pánom Ježišom Kristom.

„Čo by sa stalo, keby bohaté cirkevné zbory (napr. bratislavské) začali pomáhať tým slabším pri rôznych investíciách do kostolov, do škôl, do sociálnych objektov? V ranej cirkvi to bolo bežné a dnes, v 21. storočí, to nejde?“

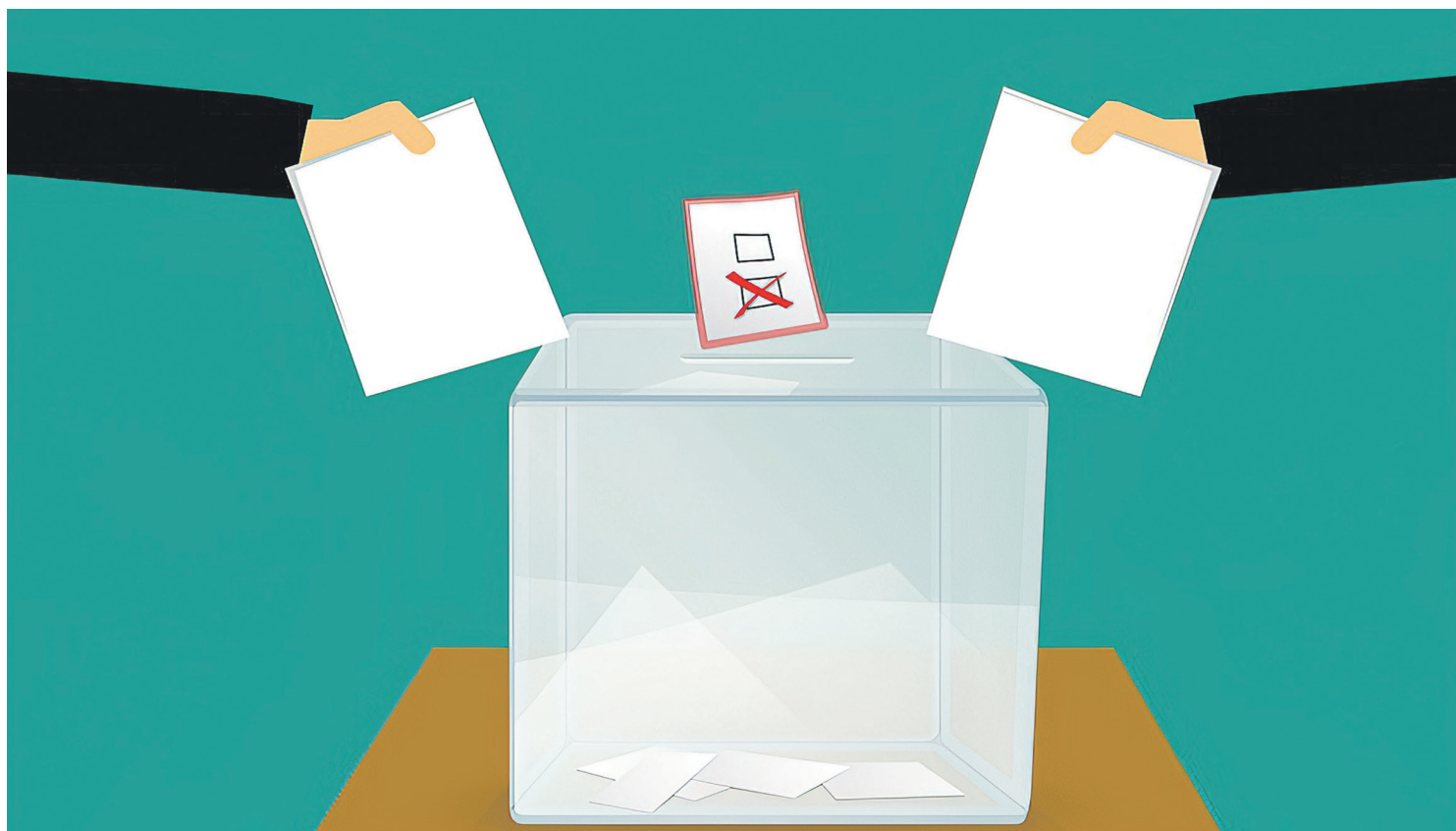
Ak sa nechceme klamať, musíme si objektívne vyhodnotiť príčiny, prečo sa znižuje počet členov hlásiacich sa k ECAV na Slovensku. Ak sa nechceme klamať, musíme si objektívne a pravdivo zdôvodniť príčiny fatálneho nezáujmu a výrazného odmietnutia kandidátov na funkciu generálneho dozorcú navrhnutých poslednou kandidačnou poradou. Neklamme sa, že za to môže Covid-19! Pravda je taká, že členovia cirkevných zborov už odmietajú zúčastňovať sa na voľbách, ktorých výsledok je dopredu daný určitou názorovou skupinou cirkvi. Volebný zákon je absolútne prekonaný a neakceptovateľný a treba ho založiť na úplne nových princípoch. Ak sa nechceme klamať, musíme členom cirkvi verejne zdôvodniť, prečo bol už viac-krát z volieb generálneho dozorcú kandidačnou poradou vylúčený doc. MUDr. Imrich Lukáč, CSc., a to bez udania dôvodu. Ak sa nechceme klamať, raz a navždy sa musíme vysporiadať s majetkovými kauzami v Reformate a v Bec-

kovskej Vieske či dôstojne doriešiť otázku v reštitúcii navrátených majetkov po zaniknutej Nemeckej ev. a. v. cirkvi. Takto by to už ďalej nemalo ísť.

„Ak sa v štáte správajú politici voči kritikom podráždene a mnohokrát až pomstychtivo, v ECAV musíme bratsky prijímať dobre mienenú kritiku! ECAV sa musí stať opäť užitočnou pre svojich členov.“

Náš cirkevný život akoby sa zúžil iba na riešenie cirkevných majetkov a rôznych finančných problémov. Nechcem byť naivný, viem, že peniaze cirkev potrebuje, ale aj tie budeme mať, ak si budeme oveľa viac vážiť radových členov cirkvi. Pretože práve v nich je neskutočný potenciál schopných ľudí, len ich treba podchytiť, zaujímať sa o nich, dať im pocit dôležitosti. Keď budú mať členovia cirkvi pocit, že sú potrební, že o ich názor niekto stojí, dokážu úžasné veci. Duch Svätý cez aktivity našich členov pripraví toľké riešenia, že budeme môcť byť hrdí na našu ECAV. Niektoré riešenia máme aj hotové, len ich nepraktizujeme. Čo by sa stalo, keby bohaté cirkevné zbory (napr. bratislavské) začali pomáhať tým slabším pri rôznych investíciách do kostolov, do škôl, do sociálnych objektov? V ranej cirkvi

to bolo bežné a dnes, v 21. storočí, to nejde? Pochopme, že najväčší poklad má naša cirkev nie v majetkoch, ale vo svojich členoch, tak sa o nich treba starať. Ak chce naša cirkev mať dôstojné postavenie v 21. storočí, musíme sa správať inak ako doteraz aj inak, ako sa správa štátne spoločenstvo. Ak sa štátni politici uzatvárajú pred občanmi, ECAV musí otvárať náruč všetkým, ak majú občania v štáte pocit, že politici sa k nim správajú nadradene a arogantne, v ECAV musia mať členovia cirkvi istotu, že im cirkevní predstavitelia slúžia, ak v štáte sa porušujú zákony pri ich prijímaní a aj pri ich realizácii, tak v ECAV nesmie byť prijatý ani jeden zákon, ktorý by bol v rozpore s Božou morálkou, nesmie sa stať, aby právne predpisy boli zneužívané voči členom cirkvi! Ak sa v štáte správajú politici voči kritikom podráždene a mnohokrát až pomstychtivo, v ECAV musíme bratsky prijímať dobre mienenú kritiku! ECAV sa musí stať opäť užitočnou pre svojich členov. Cirkev musí opäť zabojovať za svojich členov. Nemôže a nesmie si povedať, že ty môžeš ísť preč z cirkvi, lebo si nás kritizoval. Každý, kto vieroučne nezlyhal, stojí za námahu vrátiť ho späť do náručia cirkvi. Cirkev nemôže čakať na lepšie časy, nemôže „prečkať“ dobu devastujúcu ľudí niekde ticho za pecou a potom vystrkovať hlavu, keď sa búrka udalostí preženie a upokojí! To je pre cirkev nedôstojné. Cirkev musí upustiť od vnútorných sporov, musí upustiť od nekalých praktík získavania cirkevnopolitickej moci, cirkev musí prestať bojovať voči svojim názorovým protivníkom, cirkevní predstavitelia musia upustiť od svojho ľudského ega a ľudskej pýchy, ktoré im zabráňujú priznať si chybu, ospravedlniť sa za spáchaný hriech! Iba takáto ECAV má nádej na prežitie v búrkach času.

Návrh na Otvorenú výzvu najvyšším predstaviteľom ECAV na Slovensku

Bratia a sestry!

S cieľom, aby sa situácia zlepšila a cirkev sa obrodila, pripravil som dokument pod názvom „Otvorená výzva najvyšším predstaviteľom ECAV na Slovensku“.

Ak sa totiž chceme v ECAV niekam posunúť a obroditiť ju, bez kolektívneho snaženia a kolektívneho rozumu a diskusie to nepôjde. ECAV – to nie sú iba naši biskupi a synodáli. Ak nebudeme mať živé cirkevné zbory, tak nám, nadnesene povedané, v cirkvi ostanú naozaj iba biskupi a synodáli. Preto, kým prijmeme nové ozdravné opatrenia, treba si nám priznať hriechy, treba, aby sme prešli katarziou očisty v celej cirkvi. Do tohto obrodného a ozdravného procesu by mali byť zapojení tak cirkevní predstavitelia, ako aj cirkevné zbory. Do novej obrody cirkvi by sa mal zapojiť aj náš duchovný stav, malo by sa zapojiť Združenie evanjelických duchovných (ZED), seniorálne porady kňazov by sa mali zaoberať aj stavom spoločnosti, aj stavom v cirkvi. Do diskusie o obrode cirkvi treba zapojiť i ďalšie organizácie pôsobiace v našej cirkvi, či už je to Slovenská evanjelická jednota, Evanjelická teologická fakulta, Spoločenstvo evanjelických žien a pod., ale aj ďalšie organizácie a cirkevné médiá. Viem, že to nebude jednoduché, ale doba si žiada činy. Tie rozhodnú o našej budúcnosti, nie dobre mienené state z Biblie bez činov. Tým, že predkladám návrh na „Otvorenú výzvu“, ktorú nerobím za nikoho ani pre nikoho, iba pre obrodu našej ECAV a som si pritom plne vedomý, že viacerí môžu mať iné názory, inú optiku riešenia problémov.

Som si plne vedomý, že uvedené úlohy sú určitým súhrnom riešení, určitým Programom obnovy ECAV na Slovensku, ktorého realizácia si vyžiada nie týždne ani mesiace, ale určite roky. Sú tam však aj problematiky, ktoré sa musia s vedením cirkvi prerokovať, ale aj realizovať neodkladne, lebo neznesú odklad. Ich okamžité nevyriešenie by len ďalej prinášalo stále nové a nové animozity vo vzťahoch v našej cirkvi.

Predstavitelia cirkvi, ak to s našou ECAV myslia dobre, sa nemôžu vyhnúť stretnutiam so signatármi a podporovateľmi „Otvorenej výzvy na obnovu ECAV“, a to aj napriek tomu, že máme v štáte Covid-19.

Pri ordinačnom príhovore 24. 9. 2021 vo Svätom Kríži generálny biskup brat Ivan El'ko kládol na srdce novokňazom, aby nezabudli na spoluprácu ordinovaných a neordinovaných. Ako vzor spolupráce im pripomínal konanie apoštola Pavla, ktorý vo svojich listoch spomínal celú galériu spolupracovníkov. Verím, že to myslel úprimne, a preto aj v súvislosti s Otvorenou výzvou verím, že spolu so svojimi spolupracovníkmi neodmietne podávanú ruku, pretože by to nebolo hodné vedenia cirkvi.

Vyzývam preto všetkých ordinovaných aj neordinovaných členov našej cirkvi, všetky organizácie pôsobiace v našej ECAV, aby sa aktívne zapojili do hľadania riešení pre našu cirkev. Budem veľmi rád každej pripomienke, každej reakcii, pozitívnej či negatívnej, lebo akákoľvek reakcia na „Otvorenú výzvu“ má nesporný význam, lebo je to prejav angažovanosti názorov, ktorý naša cirkev veľmi potrebuje.

Keď sa uvedená „Otvorená výzva“ stretne s pochopením, s podporou a bude mať svojich ďalších signatárov a podporovateľov, hneď oslovíme vedenie našej ECAV so žiadosťou o stretnutie, ktoré, verím, že nielen môže, ale aj musí priniesť novú úroveň vzťahov a novú úroveň riadenia našej ECAV na Slovensku.

Na záver si pripomeňme, ako je v Biblii poukázané na riešenie problémov v kresťanskej spoločnosti:

„Ako môžem sám znášať vaše bremeno, vašu ťarchu a vaše spory? Prived'te si múdrych, rozumných a skúsených mužov z vašich kmeňov. Postavím vám ich na čelo. A vy ste mi odpovedali: Dobrý je návrh, ktorý zamýšľal uskutočniť! Potom som vzal náčelníkov vašich kmeňov, mužov múdrych a skúsených a dal som vám ich za náčelníkov, ako tisícnikov, stotníkov, päťdesiatnikov a za úradníkov pre vaše kmene. Vaším sudcom som v tom čase prikázal: Vypočujte svojich súkmeňovcov a súdte spravodlivo, či už má niekto spor so súkmeňovcom, alebo s cudzincom. Neberte ohľad na osobu, ale vypočujte tak malého, ako veľkého, nebojte sa nikoho, lebo súd patrí Bohu. A čo vám bude priťažké, predložte mne, a ja vypočujem.“ (5M 1, 12 – 17)

Otvorená výzva najvyšším predstaviteľom ECAV na Slovensku

My, dolu podpísaní signatári a podporovatelia tejto otvorenej výzvy najvyšším predstaviteľom ECAV na Slovensku, **v úprimnej snahe** nepripustiť ďalšie poškodzovanie záujmov ECAV na Slovensku, poškodzovania jej dobrého mena, v záujme nepripustiť ďalší významný pokles občanov Slovenskej republiky hlásiacich sa k ECAV na Slovensku, v záujme nepripustiť ďalší nedôstojný priebeh volieb cirkevných predstaviteľov z dôvodu skupinovej zaujatosti, netransparentnosti a nekorektnosti pri navrhovaní kandidátov do cirkevných funkcií, v záujme nepripustiť ďalšie zneužívanie zákona o disciplinárnych previneniach najmä voči kritikom terajšieho vedenia ECAV, v záujme nepripustiť netransparentnosť pri riešení financovania ECAV cez povinné príspevky cirkevných zborov, v záujme nepripustiť ďalšie nedôstojné neakceptovanie cirkevných zborov ako základu cirkevnej služby v ECAV, a zároveň **v úprimnej snahe**, aby v ECAV na Slovensku opätovne zavial duch bratskej a sesterskej lásky, aby sa ECAV na Slovensku otvorila voči všetkým členom ECAV na Slovensku a využívala ich schopnosti, odbornosť, talent, vrelý vzťah k ECAV na Slovensku, aby sa začalo ctiť cirkevné právo, aby sa zabránilo ďalšiemu dramatickému znižovaniu členov ECAV na Slovensku, aby opätovne napĺňala morálku a etiku biblických právd vychádzajúcich z verného výkladu Písma svätého ako základného prameňa viery a pravidiel života, vychádzajúc z našich Symbolických kníh a vyznávajúc Ježiša Krista ako Hlavu všeobecnej kresťanskej cirkvi, aby súčasná ECAV na Slovensku bola dôstojným plniteľom učenia Ježiša Krista v zmysle Symbolických kníh a učenia Martina Luthera, týmto

žiadame

Zbor biskupov ECAV na Slovensku na čele s generálnym biskupom Mgr. Ivanom El'kom a so zástupkyňou generálneho dozorcú Ing. Renátou Vinczeovou, ako aj členov Generálneho presbyterstva ECAV o okamžité zvolanie spoločného diskusného fóra v duchu a atmosfére pokoja, v duchu bratsko-sesterskej lásky, v snahe nepripustiť ďalší rozklad našej historickej a milovanej ECAV, ktorá nadobúda v súčasnosti nedôstojne fatálny a devastačný rozmer.

Žiadame vedenie ECAV na Slovensku, aby vytvorilo príslušné organizačné, technické a ďalšie nevyhnutné podmienky na stretnutie s poverenými signatármi a podporovateľmi tejto výzvy tak, aby sa toto stretnutie mohlo uskutočniť čo najskôr, resp. aby zo strany vedenia ECAV boli signatári a podporovatelia tejto výzvy poverení zorganizovaním požadovaného diskusného fóra, pretože takéto rokovanie už nestrpí žiadny ďalší odklad. Odporúčame, aby sa stretnutia za vedenie cirkvi zúčastnilo 8 zástupcov zo strany terajšieho

vedenia podľa vlastného uváženia a 8 zástupcov zo strany signatárov a podporovateľov tejto výzvy.

V prípade, že vedenie ECAV akokoľvek odmietne túto, v najlepšom záujme podávanú ruku signatárov a podporovateľov tejto výzvy, ktorú treba chápať ako hromadné uplatnenie článku 7 ods. 1 písmena e) cirkevného ústavného zákona č. 1 z roku 1993, ktorým bola prijatá Ústava ECAV na Slovensku, t. j. právo predkladať žiadosti, návrhy a podnety cirkevným orgánom a cirkevným predstaviteľom, prípadne ak bude táto aktivita akokoľvek obštruovaná, resp. prezentovaná nemožnosť uskutočniť ju z dôvodu opatrení v súvislosti s Covidom-19, signatári a podporovatelia tejto otvorenej výzvy **si vyhradzuju právo prijať** také príslušné opatrenia, ktoré terajšie vedenie ECAV nebude môcť zľahčovať a ignorovať, pričom budú tieto prijaté opatrenia rešpektovať a zohľadňovať najmä názory a odporúčania cirkevných zborov a členov ECAV na Slovensku, ktorí majú plné právo nepripustiť ďalší ekonomický, hospodársky, právny a morálny rozpad a rozklad ECAV na Slovensku.

Témy, okruhy a návrhy riešenia problematík, ktoré neznesú ďalší odklad riešenia a ktoré budú predmetom spoločného stretnutia vedenia cirkvi so signatármi a podporovateľmi Otvorenej výzvy s cieľom riešenia problémov súčasnej krízy v ECAV

1. Nová štruktúra cirkvi

- » Prijat' novú štruktúru cirkvi, pretože štvorstupňové riadenie je na početnosť ECAV ďalej neakceptovateľné a zbytočne zaťažuje finančné výdavky cirkvi, ktoré by sa dali použiť na iné, lepšie účely. Preto sa navrhuje zrušiť štruktúru dištriktov a jej orgánov, nakoľko finančné náklady na zabezpečenie činnosti tejto cirkevnoorganizačnej štruktúry predstavuje ročne okolo 800 000 eur.
- » Zrušiť historicky zaužívané paritné zastúpenie ordinovaných a neordinovaných v orgánoch v cirkvi, ktoré je prežité a v súčasnosti už nezodpovedá potrebám ECAV.
- » Obsadzovať jednotlivé služby v cirkvi na základe požadovanej odbornosti (napr. v právnom výbore musí byť väčšina členov majúcich právnické vzdelanie a vo vieroučnom výbore musí byť, naopak, väčšina členov s teologickým vzdelaním).
- » Vytvoriť taký model riadenia v orgánoch cirkvi, aby ordinovaní zabezpečovali duchovný život ako dielo lásky „úradnej cirkvi“ a neordinovaní ako dielo lásky „neúradných združení“ uzatvorených na základe všeobecného kňazstva a aby hospodárske činnosti zabezpečovali neordinovaní tak, aby dochádzalo k dôslednému oddeleniu zodpovednosti za duchovnú a hospodársku službu v ECAV na Slovensku.
- » V novej organizačnej štruktúre cirkvi sledovať líniu: cirkevný zbor – seniorát – konvent. Mimo rokovaní konventu cirkev spravuje Generálne presbyterstvo s dôsledným oddelením zodpovednosti za duchovnú a hospodársku službu.
- » Najvyššou spravujúcou a zastupujúcou vrchnosťou je konvent, pretože ide o zjednocovanie zhromaždenia veriacich. Mimo rokovania konventu spravujúcou a zastupujúcou vrchnosťou je presbyterstvo, v ktorom dochádza k dôslednému oddeleniu zodpovednosti za duchovnú a hmotnú službu. Mimo rokovania presbyterstva zastupuje cirkev jednotne a nedeliteľne predsedníctvo. Presbyterstvo i predsedníctvo majú vymedzené právomoci príslušným cirkevným zákonom.
- » Prijat' na najbližšej synode novú zákonnú úpravu, aby bolo postavenie cirkevných zborov ústavne potvrdené tak, že cirkevné zbory sú nositeľom všetkej cirkevnej moci v ECAV na Slovensku a len ony zabezpečujú verejnú správu v riadení cirkevného života. Odmietanie ústavnej úpravy fungovania cirkevných zborov v tomto zmysle je v ďalšom období už neakceptovateľné.

2. Zmena volebného zákona o voľbe cirkevných predstaviteľov

- » Doterajšia právomoc kandidačnej porady vylučovať bez uvedenia dôvodu kandidátov na pozíciu generálneho biskupa a dištriktuálnych biskupov, generálneho dozorcú a dištriktuálnych dozorcov je absolútne neakceptovateľná a neudržateľná.
- » Kandidačná porada bude overovať iba splnenie zákonných podmienok pre kandidátov pre voľby do cirkevných funkcií s tým, že kandidačná porada nebude mať žiadne oprávnenie skúmať iné ako zákonné podmienky a pre iné ako zákonné podmienky nebude môcť kandidáta vylúčiť z volieb cirkevných predstaviteľov.
- » Dôvody vylúčenia kandidáta bude musieť kandidačná porada písomne oznámiť do 7 dní od rozhodnutia kandidačnej porady príslušnému kandidátovi.
- » Treba zabezpečiť, aby každý kandidát vylúčený kandidačnou poradou pre nesplnenie zákonných podmienok sa mohol so sťažnosťou obrátiť na generálny súd, ktorý musí vo veci rozhodnúť s konečnou platnosťou do 7 dní; do doby jeho rozhodnutia sa priebeh volieb prerušuje.
- » Navrhovanie kandidátov do uvedených najvyšších funkcií cirkevných predstaviteľov iba členmi kandidačnej porady je neprijateľné; túto kompetenciu musia mať aj ďalšie COJ, čo bude bližšie upravené zákonom.
- » Treba bezodkladne prijať zákonnú úpravu, že člen kandidačnej porady, pokiaľ kandiduje na hore uvedené funkcie, sa rokovania a hlasovania v kandidačnej porade nemôže zúčastniť.
- » Navrhovaný nový volebný zákon s navrhovanými požiadavkami je potrebné bezodkladne prijať na Synode s platnosťou a účinnosťou odo dňa schválenia a zverejnenia v zbierke CPP s tým, aby voľba nového generálneho dozorcú sa uskutočnila až po schválení novelizovaného zákona o voľbách cirkevných predstaviteľov

3. Financovanie cirkvi

- » zdroje od štátu
- » zdroje z príspevkov cirkevných zborov ECAV
- » Pre tieto dva zdroje je potrebné presne a jednoznačne zákonom stanoviť, na čo sa môžu použiť.

- » *V prípade nesprávneho použitia alebo zneužitia uvedených príspevkov od štátu a cirkevných zborov je potrebné prijať novú skutkovú podstatu disciplinárneho previnenia pre fyzickú osobu, ktorá sa takéhto protiprávneho konania dopustila, ale aj pre orgány COJ, ktoré sa dopustili nezákonného nakladania s finančnými prostriedkami COJ.*
- » *zdroje od zahraničných subjektov*
- » *V rozpočte generálnej cirkvi bude každoročne zae-finovaný presný účel príjmov a výdavkov, určený re-žim ich použitia a zabezpečená dôsledná kontrola ich používania, pričom príjmy a výdavky musia byť vyrovnané a každá jedna investičná akcia musí byť konkretizovaná a zdôvodnená. Porušenia finančnej disciplíny fyzickou osobou, resp. orgánom COJ musí byť zákonne postihované.*
- » *Pokiaľ ide o príspevky od cirkevných zborov, budú bezpodmienečne rešpektované ich názory, nebude vynucované násilné plnenie cirkevných príspevkov s nezmyselným tlakom aj na ordinovaných, s vyhrá-žaním sa v prípade neodvedenia príspevku zrušením, resp. zlúčením s inými cirkevnými zbormi, nakoľko si takto sami spôsobujeme úbytok cirkevných zborov a ich členov z dôvodov neobhájitelného dirigizmu zo strany predstaviteľov cirkvi.*
- » *Všetko úsilie v ECAV na Slovensku má smerovať k tomu, aby ECAV bola v budúcnosti nezávislá od príspevku od štátu, predovšetkým aby cirkevné zbory boli schopné úplne zabezpečiť hmotné požitky zboro-vého farára a chod vyšších COJ.*

Okrem uvedených problematík, ktoré by mali byť obsahom prvého rokovania signatárov a pod-porovateľov Otvorenej výzvy s predstaviteľmi ECAV na Slovensku, je potrebné riešiť množstvo ďalších problematík nevyhnutných na zabezpečenie obrody ECAV na Slovensku v ďalšom období. Dolu uvedené problematiky je potrebné vnímať ako súčasť spoločného Programu obrody ECAV, do ktorého obsahu môžu vstupovať všetci členovia cirkvi, ktorí majú záujem formovať nový obsah pôsobenia ECAV.

4. Riešenie majetkových sporov

- » *Reformata*
- » *Beckovská Vieska*
- » *Zvážiť protiprávne rozhodnutie pri reštitúcii navráte-ných majetkov po zaniknutej Nemeckej ev. a. v. cirkvi (CZ Bratislava).*
- » *prijatť nové cirkevnoprávne predpisy na ochranu ne-hnutel'ného vlastníctva ECAV a v prípade ich porušenia*

stanoviť disciplinárne opatrenia, a to nielen pre fyzické osoby, ale aj pre orgány COJ, ktoré sa takejto nezákonnosti a poškodzovania majetku ECAV dopustia.

5. Zmena zákona o disciplinárnych previneniach

- » *Okamžite zastaviť a nepripustiť ďalej účelové a cir-kevnopolitické zneužívanie zákona o disciplinárnych previneniach voči názorovým oponentom terajšieho vedenia cirkvi, a to najmä voči niektorým duchovným.*
- » *Nanovo moderne upraviť skutkové podstaty v discip-linárnych previneniach a prijať nové, presne vyme-dzené skutkové podstaty, odstrániť ich vágnosť a ne-určitosť a zae-finovať pri nich nedbanlivostné alebo úmyselné konanie aj s konkrétnymi sankciami. Záro-veň spresniť disciplinárne opatrenia, resp. prijať aj nové opatrenia, ktoré sa budú vzťahovať aj na cir-kevné orgány v prípade porušenia Ústavy a zákonov ECAV.*
- » *Uzákoniť opatrenia voči nezákonnému rozhodova-niu cirkevných orgánov, ako aj za prekročenie ich zákonných kompetencií, pričom je potrebné v tejto súvislosti zaviesť tzv. objektívnu zodpovednosť za nezákonné rozhodnutie orgánov COJ bez ohľadu na subjektívne zavinenie jej členmi.*
- » *Pripraviť nový, moderný procesný cirkevný zákon o disciplinárnom konaní.*
- » *Upraviť v novom zákone o disciplinárnych previne-niach, že disciplinárne môže byť stíhaný nielen každý člen ECAV, ale aj každý cirkevný predstaviteľ ECAV vrátane biskupov, čo znamená, že na žiadneho člena cirkvi sa nevzťahuje disciplinárna exempcia.*
- » *Nepripustiť, aby sa na prerokovávanie disciplinár-ných previnení vytvoril iba jeden prvostupňový súd so sídlom v Bratislave.*
- » *Prijatť právnu úpravu, aby úmyselné nerešpektovanie stanoviska Osobitného senátu Generálneho súdu bolo kvalifikované ako disciplinárne previnenie s opatre-ním o zákaze výkonu funkcie.*

6. Zmena súdnej reformy

- » *Zabezpečiť, aby disciplinárne previnenia boli rie-šené na cirkevných súdoch pod vedením člena cirkvi s právnickým vzdelaním. Prvostupňových súdnych orgánov bude viac na úrovni seniorátov podľa novej štruktúry orgánov COJ s tým, že prvostupňový súd bude môcť pôsobiť pre viac seniorátov.*
- » *Súdna reforma musí korešpondovať s novou štruktú-rou riadenia cirkvi.*

- » Prijat' nový, moderný zákon o organizácii súdov, ich kompetenciách a priebehu súdneho konania.
- » Prijat' nový právny predpis o preskúmvaní právoplatných rozhodnutí súdnych orgánov.
- » Nepripustiť zrušenie Osobitného senátu Generálneho súdu ako ústavného súdu v ECAV. Zabezpečiť, aby 2/3 členov Osobitného senátu tvorili skutoční odborníci na cirkevné právo s ukončeným právnickým vzdelaním a 1/3 budú tvoriť zástupcovia kňazského stavu.
- » Prijat' právnu úpravu, podľa ktorej ak osobitný senát Generálneho súdu rozhodne, že určitý zákon alebo jeho príslušný článok, resp. príslušný paragraf nie je v súlade s Ústavou ECAV, a ak ani po 6 mesiacoch nie je tento rozpor odstránený v zmysle pokynu Osobitného senátu Generálneho súdu, tak po uplynutí tejto lehoty je napadnutý článok zákona alebo príslušná neústavná časť automaticky vypustená z platného právneho systému CPP ECAV a nie je možné ju ďalej aplikovať pri realizácii výkonu práva.
- » Všetky reformné zmeny právneho charakteru musia vyústiť do prijatia novej ústavy ECAV, prípadne jej veľkej novelizácie.

7. Zmeniť úpravu tvorby cirkevných zákonov

- » Prijat' nové, presné Legislatívne pravidlá na priebeh, prípravu a tvorbu cirkevnoprávných predpisov. Každý návrh a úprava paragrafového znenia musí obsahovať Dôvodovú správu.
- » Zákonodarnú iniciatívu návrhov nových zákonov alebo ich novelizácie je nevyhnutné rozšíriť za stanovených podmienok a stanoveného kvóra aj na senioráty a cirkevné zbory, ako aj na novovzniknutý Zbor dozorcov cirkevných zborov ECAV a aj na Združenie evanjelických duchovných (ZED).
- » Pri tvorbe zákonov a CPP nepripustiť, aby svojím obsahom bolo porušované Bohom stanovené prirodzené právo, ako aj morálka a etika Ježiša Krista upravená v Písme svätom a Symbolických knihách. Z uvedeného vyplýva, že legislatívny proces bude zastrešený právnym a legislatívnym výborom GBÚ, ale z uvedených vieroučných a etických dôvodov bude v zásadných právnych predpisoch potrebné stanovisko vieroučného a etického výboru GBÚ. Všeobecne platné pozitívne právne predpisy prijímané orgánmi COJ (teda najmä Synodou a Generálnym presbyterstvom) nesmú byť teda v rozpore s prirodzeným Božím právom.
- » Upraviť v Ústave a príslušných zákonoch, že orgány COJ majú iba takú kompetenciu, ktorá je presne upravená v Ústave, ústavných zákonoch a zákonoch, a teda nesmie prekračovať rámec svojich zákonných kompetencií. Každé prekročenie kompetencie je po-

kladané za porušenie zákonnosti aj s následnými zákonnými opatreniami na zjednanie nápravy. Ďalej upraviť, že práva a povinnosti členov ECAV je možné upraviť iba v Ústave a príslušných zákonoch, a nie v CPP nižšej právnej sily.

- » Prijat' novelizáciu Ústavy, aby Synoda pri schvaľovaní ústavných zákonov hlasovala tak, že na jej prijatie je potrebná 2/3 väčšina všetkých členov Synody, a nie 2/3 väčšina prítomných členov na Synode, ako je to doteraz.

8. Rozšíriť kompetencie cirkevných žalobcov

- » V záujme lepšieho dodržiavania zákonnosti v činnosti ECAV je potrebné prijať takú novú právnu úpravu, aby cirkevní žalobcovia mohli na základe kvalifikovaného návrhu člena cirkvi alebo príslušnej COJ, alebo na základe vlastného zistenia porušenia zákonnosti prijať príslušné zákonné opatrenia nielen na ochranu orgánov COJ a ECAV, ale aj na ochranu porušenia práv člena ECAV.
- » Presnejšie upraviť a doplniť kompetencie pre cirkevných žalobcov nielen ohľadom možnosti ich vlastného začatia disciplinárneho konania, ale aj ohľadom možnosti využívať formy „protestu“ a „upozornenia“ cirkevného žalobcu proti nezákonným rozhodnutiam orgánom COJ alebo proti ich porušeniu v stanovených kompetenciách, alebo proti nesprávnemu postupu orgánov COJ v konkrétnom prípade.

9. Ochrana vieroučných práv ECAV

- » Vieroučný výbor musí dôsledne dbať na dodržiavanie vieroučných práv stanovených v Písme svätom a Symbolických knihách a zrozumiteľným spôsobom ich prezentovať členom ECAV aj v problematikách dnešnej doby.
- » Vieroučný výbor by mal pôsobiť pod názvom „Vieroučný a etický výbor“ a predmetom jeho činnosti by mali byť aj postoje k bioetickým problémom dnešnej doby (interrupcia, samovraždy, eutanázia a pod.).
- » Vieroučný a etický výbor by mal vypracovať „Etický kódex pre členov a cirkevných predstaviteľov ECAV“.
- » Vieroučný a etický výbor by mal vstupovať do legislatívneho procesu pri tvorbe významných cirkevnoprávných predpisov, ktoré treba posudzovať nielen z hľadiska obsahu a formy práva, ale aj z hľadiska dodržiavania vieroučných a etických hodnôt platných v ECAV.
- » Vieroučný a etický výbor by sa mal povinne vyjadrovať k disciplinárnym opatreniam súdnych orgánov, k odňatiu práva vykonávať kňazskú a diakonskú

službu v ECAV na Slovensku, ako aj k podmienenému vylúčeniu z cirkvi a k definitívnemu vylúčeniu z cirkvi resp. na takéto vážne disciplinárne opatrenie by mal k súdnemu rozhodnutiu dať súhlas.

- » Vypracovať pre mladých členov ECAV na Slovensku „Katechizmus pre mladých evanjelikov v 21. storočí“.

10. Ochrana manželstva a rodiny

- » Nepripustiť, aby ECAV postavila na úroveň manželstva (muža a ženy) akýkoľvek iný zväzok osôb rovnakého pohlavia a rešpektovala ho.
- » V prípade v budúcnosti možného prijatia štátneho zákona o manželstve osôb rovnakého pohlavia nepripustiť uzavretie cirkevného sobáša predstaviteľmi ECAV, pretože takéto manželstvo nemá oporu v Biblii.

11. Rodová rovnosť

- » Nepripustiť gender politiku a snahu o sociálne rodové inžinierstvo medzi mužmi a ženami s tým, že ECAV bude naďalej plne rešpektovať iba biologické pohlavie muža a ženy, čo jedine je súladné s Písmom.

12. Ochrana kňazského stavu

- » Zabezpečiť, aby kňazi v cirkevných zbormi neboli finančne a existenčne závislí od nadriadených cirkevných predstaviteľov, a najmä od biskupov. Kňazi svojim nadriadeným cirkevným predstaviteľom podliehajú iba v oblasti duchovných, vieroučných, služobných a vnútromisijných povinnostiach.
- » Vytvoriť model úplného, resp. prevažného financovania kňazov cirkevnými zbormi.
- » Zabezpečiť a upraviť pracovnoprávne pomery kňazov a ich sociálnu ochranu vlastnými cirkevnými zákonmi a ďalšími CPP, pričom štátne zákonodarstvo využívať iba vo výnimočných prípadoch.
- » Vytvoriť Fond na podporu kňazov na dôchodku.
- » Prijatť právnu úpravu, že ak bol zborový farár v príslušnom senioráte zvolený za seniora zákonným spôsobom, tento prejav vôle zborových farárov biskup deklaratorne potvrdí, ale volebný výsledok nemôže prijať, ak voľby neprebehli v súlade s volebným zákonom.

13. Evanjelická diakonia

- » Zabezpečiť, aby Evanjelická diakonia nemohla vykonávať svoje aktivity bez vedomia a mimo štruktúry orgánov ECAV.
- » Prijatť nový cirkevný predpis o Evanjelickej diakonii ako o významnej prosociálnej aktivite ECAV a zabrá-

niť príslušnými CPP neoprávneným majetkovým nakladaním v týchto orgánoch.

14. Problematika chudoby a sociálnej inklúzie (sociálneho vylúčenia)

- » Verejne apelovať na príslušné štátne orgány v prípade zvyšovania chudoby a sociálneho vylúčenia občanov v spoločnosti s dopadom aj na členov ECAV.
- » Výraznejšie sa zapojiť do projektov sociálnej inklúzie pre členov ECAV zo zdrojov štátu.

15. Rozvoj cirkevného školstva

- » Pripraviť novú koncepciu rozvoja cirkevného školstva od materských škôl, základných škôl a stredných škôl s ambíciou, aby ich navštevovalo čo najviac detí evanjelického vierovyznania.
- » Zabezpečiť, aby sa Evanjelická bohoslovecká fakulta so svojím odborným potenciálom viac otvorila evanjelickej, ale aj celej slovenskej spoločnosti organizovaním celoslovenských alebo regionálnych kongresov s tematikou rozvoja evanjelickej cirkvi v 21. storočí s cieľom zabezpečiť rozvoj osvetu medzi členmi ECAV, ale aj aby mladí ľudia mali záujem o štúdium na Evanjelickej bohosloveckej fakulte.
- » Zvážiť rozšírenia štúdia zameraného na sociálnu pomoc pre chudobných a sociálne odkázaných na Evanjelickej bohosloveckej fakulte, prípadne na inom druhu vysokej školy.

16. Nepripustiť okliešťovanie a poškodzovanie práv členov cirkvi

- » Nepripustiť centralizáciu riadenia a neprimeranú podriadenosť cirkevným predstaviteľom s dopadom na znižovanie zákonných práv členov cirkvi.
- » Prijatť právnu úpravu, ktorá by zabránila, aby cirkevný predstaviteľ bol členom súčasne zákonodarnej, výkonnej aj súdnej moci.
- » Vo vzťahu k mládeži je potrebné pripraviť samostatnú koncepciu, akými modernými spôsobmi oslovovať a podchytiť mladú generáciu pre aktívnu činnosť ECAV.
- » Zabezpečiť, aby každý člen ECAV mal právo v prípade, že sú porušované jeho cirkevné práva, obrátiť sa na riešenie k príslušnému cirkevnému žalobcovi, resp. príslušnému cirkevnému súdu.
- » Zabezpečiť, aby v dostupných vnútrocirkevných informačných médiách boli zverejňované všetky prijaté uznesenia Synody, Generálneho presbyterstva, seniorálnych orgánov, ako aj zborových orgánov.

- » Zabezpečiť, aby z rokovania Synody boli vysielané priame internetové prenosy pre členov ECAV.
- » Prijat' opatrenie, aby v prípade, že cirkevný predstaviteľ v celocirkevnej funkcii sa počas svojho funkčného obdobia vzdá svojej funkcie bez uvedenia dôvodu a bez svojho verejného zdôvodnenia, nemohol ďalej vykonávať žiadnu funkciu v cirkevných orgánoch ECAV na Slovensku.

17. Odluka cirkvi o štátu

- » Pripraviť komplexný súbor opatrení pre budúcu možnú odluku cirkvi od štátu, prípadne zabezpečiť, aby časť príspevkov pre prípadnú odluku sa ukladala do účelového Fondu pre odluku cirkvi od štátu, pričom použitie týchto finančných prostriedkov na iný účel by nebolo možné.
- » Z dôvodu možnej odluky cirkvi od štátu prijať príslušné CPP v záujme zvýšenej ochrany nakladania s majetkom cirkvi. V uvedenom záujme pripraviť pasport nehnuteľného a hnutel'ného majetku ECAV.
- » Vypracovať súbor nehnuteľného majetku, ktorý je pre ECAV na Slovensku obzvlášť cenný, a prijať opatrenia, aby takýto majetok nemohol byť scudzený a aby s ním nemohol nakladať žiadny iný subjekt ako príslušné orgány ECAV na Slovensku.

18. Mediálna politika

- » Vypracovať koncepciu modernej mediálnej politiky ECAV smerom do vnútra voči jej orgánom a členom, ako aj navonok vo vzťahu k štátnym orgánom, resp. k zaujatiu stanovísk k daniu v živote slovenskej spoločnosti, ktoré majú dopad aj na stav životnej úrovne, resp. prípady obmedzovania práv občanov a ich dôstojnosti v celospoločenských pomeroch.
- » Vytvoriť internetové diskusné fórum k najvýznamnejším problematikám v činnosti ECAV na Slovensku.

19. Podchytiť slovenskú odbornú a kultúrnu inteligenciu

- » Vytvoriť koncepciu spolupráce s významnými predstaviteľmi verejného, politického, spoločenského, hospodárskeho, kultúrneho, zdravotníckeho, športového, sociálneho a vedeckého prostredia, ako aj s no-

vinármi, podnikateľmi, so starostami a s primátormi, ktorí sa hlásia s ECAV, a dať im verejný priestor na osobnú prezentáciu ich vzťahu k ECAV a na ich aktivity napomáhajúcim rozvoju ECAV.

20. Vytvoriť Zbor emeritných biskupov a emeritných generálnych dozorcov

- » V záujme dôstojného využitia skúseností a preukázania bratskej evanjelickej spolupatričnosti by činnosť tohto zboru mala byť dôkazom, že ECAV si svojich predstaviteľov ctí a váži, je vďačná za ich služby a ich skúsenosti vie využiť pre súčasnosť aj budúcnosť diania v ECAV.

21. Vytvorenie Zboru dozorcov cirkevných zborov ECAV

- » Využiť potenciál dozorcov cirkevných zborov ako predstaviteľov laického stavu v ECAV v záujme ich výraznejšieho ovplyvňovania a riešenia problematík v ECAV pri riešení ekonomických, právnych, investičných a majetkových a správcovských funkcií v ECAV a vytvoriť samostatný Zbor dozorcov cirkevných zborov ECAV so svojím vlastným štatútom a systémom riadiacich orgánov.
- » Využiť potenciál Zboru dozorcov cirkevných zborov na prerokovávanie najdôležitejších opatrení, ktoré sa týkajú vyššie uvedených problematík, v záujme ich zosúladovania a hľadania optimálnych riešení, ako aj platformy na celocirkevné diskusie, ktoré sú pre budúcnosť ECAV nevyhnutné.
- » Zabezpečiť, aby Zbor dozorcov cirkevných zborov pri stanovení dohodnutých kritérií a podmienok mal aj zákonodarnú iniciatívu, ktorá by musela byť zo strany Synody ako najvyššieho zákonodarného orgánu rešpektovaná. Zbor dozorcov by mal aj právo navrhovať kandidátov do najvýznamnejších celocirkevných funkcií.

JUDr. Juraj Čech, PhD.

bývalý primátor mesta Ružomberok,
bývalý člen Legislatívnej rady vlády SR za
ZMOS Slovenska,
autor úvodného príspevku a „Otvorenej výzvy“

Dovolím si, so súhlasom SEJ, požiadať všetkých, ktorí sa rozhodnú na výzvu reagovať, aby tak urobili na e-mailovú adresu Slovenskej evanjelickej jednoty (SEJ), ktorá má s vedením ECAV na Slovensku viacročnú zmluvu o spolupráci: info@slovenskaevanjelickajednota.sk. Zároveň si dovoľujem zverejniť aj poštovú adresu SEJ: Slovenská evanjelická jednota, o. z., Hodžovo nám. 1A, 811 05 Bratislava. Kto sa chce obrátiť priamo na mňa, môže tak urobiť na adresu: jurajcechrbbk@gmail.com. Samozrejme, že je možné reagovať aj prostredníctvom cirkevných médií alebo akýmkoľvek relevantným spôsobom.

Nástenný kalendár Lutherus na rok 2022

Originálne a počas mnohých rokov obľúbené maľby výnimočného umelca Jana Hálu majú čo povedať i súčasníkom. Pointa jeho obrazov nestráca nič na aktuálnosti a okrem príjemnej nostalgie dáva nazrieť aj do hlbokých ideálov, ktoré vyznávali naši predkovia. Práve Hálove obrazy zvolil Spolok Lutherus ako motívy pre Nástenný kalendár na rok 2022, ktorým chce potešiť svojich čitateľov i milovníkov Hálovej tvorby.

Obrazy boli starostlivo vybrané pre každý mesiac budúceho roka tak, aby korešpondovali s ročným obdobím i myšlienkami preň typickými. Okrem poetických výjavov kalendár už tradične ponúka všetky potrebné informácie, ako sú mená svetské i cirkevné, vyznačenie sviatkov či označenie názvov jednotlivých nediel v Evanjelickej cirkvi a. v. na Slovensku.

Cena predplatiteľa 4,90 € | Bežná cena 5,50 €

Stolový kalendár: Evanjelicke kostoly 2022

Putovanie Spolku Lutherus po evanjelických a. v. kostoloch sa aj tentoraz pretavilo do zaujímavého a obohacujúceho stolového kalendára na rok 2022. Záujemcom prináša 52 týždňových listov, na ktorých vlastník kalendára získa nielen pohľad vždy na iný chrám Boží na Slovensku, ale aj krátky textový popis, ktorý vyzdvihuje najzaujímavejšie údaje o každom kostole. Týždne sprevádzajú i do duše prehovárajúce citáty zo života, hlboké myšlienky múdrych autorov. Už tradične, ako je čitateľ zvyknutý, možno v kalendári nájsť prehľadné kalendárium či miesto na poznačenie dôležitých dátumov a podobne.

Cena predplatiteľa 3,30 € | Bežná cena 3,50 €

Kalendáre a knihu zamyslení môžete objednávať:
eshop.lutherus.sk, +421 918 828 554, predplatne@lutherus.sk

Kniha zamyslení na každý deň
v cirkevnom roku 2021 – 2022

Cena 3,90 €

